

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2007/2008 až 2009/2010

1. Úvod

Včelárstvo je odvetvím pôdohospodárstva, ktorého hlavnými funkciami je udržanie ekologickej rovnováhy prostredníctvom opelenia kultúrnych a voľne rastúcich rastlín, produkcia medu a ďalších včelích produktov.

1.1. Cieľ

Cieľom Národného programu stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva (ďalej len NP) je koncepčne stanoviť základné priority vedúce k stabilizácii a rozvoju včelárstva na obdobie rokov 2007/2008 – 2009/2010 vyplývajúce z potrieb štrukturálnych zmien v sektore.

Nájsť nástroje motivujúce k zmene štruktúry sektora, ktorá je nevyhovujúca najmä nízkou mierou profesionalizácie, nerovnomerným vekovým zložením ako aj nízkou mierou zainteresovanosti spotrebiteľa a jeho informovanosti.

Vytvoriť predpoklady na čo najširšie čerpanie finančných zdrojov zo spoločných fondov EÚ a stanoviť efektívne a motivačné spôsoby podpory z národných zdrojov.

1.1.1. Dosiť pozitívne zmeny vo vekovej štruktúre chovateľov včiel okrem iného cielenou prácou s mládežou a komplexnou ponukou vzdelávacích programov pre mládež a dospelých. Tým prispieť k stabilizácii obyvateľov na vidieku.

1.1.2. Zlepšiť podmienky na celoplošne organizovaný boj s varroázou a jej integrovanú liečbu na základe nákazovej situácie. Vypracovať efektívnu metódu monitorovania výskytu a tlmenia moru včelieho plodu tak, aby včelie produkty neboli kontaminované rezíduami liečiv.

1.1.3. Dosiť maximálnu možnú kvalitu medov a ostatných včelích produktov prostredníctvom osvetovej činnosti medzi včelármi, ich vzdelávaním, uplatňovaním nových ekologicky čistých, moderných technológií získavania a spracovania včelích produktov.

1.1.4. Zvýšiť početný stav včelstiev na úroveň stavov zo začiatku 90. rokov minulého storočia vo výške minimálne 350–400 000 včelstiev na zabezpečenie dostatočného opelenia poľnohospodárskych kultúr a voľne sa vyskytujúcich rastlín, sebestačnosť vo výrobe medu i po zvýšení domácej spotreby a zabezpečiť opelenie technických plodín na výrobu obnoviteľných zdrojov energie. K tomu získať nielen nových včelárov, ale i zvýšiť počty včelstiev súčasných chovateľov ako súčasť rozvoja vidieka a multifunkčného poľnohospodárstva.

1.1.5. Zvýšiť podiel väčších včelárskych prevádzok s počtom včelstiev nad 40 so zameraním na včelárov s počtom včelstiev nad 150.

1.1.6. Zvýšiť podiel mobilných včelstiev a ich prísun aplikáciou moderných kočovných zariadení a technológií za účelom využitia zdrojov znášky, opelenia technických plodín a tým súčasne regulovať zvyšujúcu sa nerovnomernosť rozmiestnenia včelstiev v krajine.

1.1.7. Výbudovať včelársku odborne poradenskú službu v každom kraji SR, ktorá bude k dispozícii včelárom daného kraja s úlohou pomáhať začínajúcim i pokročilým včelárom. Poradenská služba zabezpečí aj činnosť školských včelárskych krúžkov a bude poverená ďalšími úlohami súvisiacimi s realizáciou a kontrolou projektov a úloh vyplývajúcich z NP

2. Situácia v sektore včelárstva na Slovensku

Odvetvie včelárstva poskytuje v súčasnosti plný alebo čiastkový zdroj príjmu pre približne 14-tisíc včelárskych rodín slovenského vidieka. Týmto podstatne prispieva k zachovaniu vidieckeho osídlenia, utlmuje migráciu vidieckeho obyvateľstva do miest. Včelárstvo prispieva k ekologickej rovnováhe v prírode.

2.1. Podmienky včelárenia na Slovensku

Prírodné podmienky Slovenska poskytujú vhodné podmienky na včelárenie. Vegetačné obdobie a obdobie kvetnutia rastlín zabezpečuje včelstvám dostatok potravy. Na území Slovenska sa nachádzajú kvalitné rozsiahle ihličnaté lesy a kvalitnú včelíu pastvu poskytujú agátové i dubové lesy. K dobrému jarnému rozvoju včelstiev prispievajú i porasty vrby, nektárodajných kríkov a výsadba ovocných stromov. Z poľnohospodárskych kultúr sú pre včelárstvo prínosom rozsiahle oševné plochy repky a slnečnice. Rozsah oševných plôch facélie, horčice či nektárodajných krmovinových kultúr sú obmedzené a viažu sa na určité územia.

2.2. Počet včelstiev a včelárov – rok 2006

2.2.1. Počet včelstiev profesionálnych včelárov:	10 825
2.2.2. Celkový počet včelstiev:	246 259
2.2.3. Počet profesionálnych včelárov:	53
2.2.4. Celkový počet včelárov:	14 339
2.2.5. Vývoj počtu včelárov a včelstiev v rokoch 1982–2006	

Rok	Počet včelárov	Počet včelstiev
1982	36 366	376 080
1983	36 750	387 635
1984	38 281	430 086
1985	37 965	427 637
1986	38 330	439 215
1987	37 929	442 639
1988	38 465	472 943
1989	38 812	474 296
1990	35 824	430 098
1991	34 528	408 684
1992	32 151	361 983
1993	30 037	328 350
1994	28 639	316 544
1995	27 738	307 715
1996	26 579	286 385
1997	25 467	289 518
1998	21 911	280 717
1999	19 988	284 641
2000	19 806	268 855
2001	19 203	280 524
2002	18 469	258 773
2003	18 123	192 002
2004	15 782	224 641
2005	14 290	276 518
2006	14 339	246 259

2.3. Marketingová štruktúra za rok 2005 – predaj medu:

2.3.1. priamo konzumentom:	800 ton
2.3.2. priamo do maloobchodu:	20 ton
2.3.3. spracovateľom a dilerom:	3 400 ton
2.3.4. na priemyselné využitie:	0 ton
2.3.5. import v rámci EÚ:	572 ton
2.3.6. import mimo EÚ:	384 ton
2.3.7. export v rámci EÚ:	1 118 ton
2.3.8. export mimo EÚ:	0 ton

2.4. Ceny medu

Ceny medu pri predaji priamo konzumentom sa pohybujú od 80 do 120 Sk, pri predaji spracovateľom a dilerom od 35 do 65 Sk za kvetové medy a od 80 do 110 Sk za medovicové medy.

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2007/2008 až 2009/2010

2.5. Odhad cien produkcie a spracovania medu (náklady na jedno včelstvo a rok)

Cca 950 až 2000 Sk, pri zarátaní ceny práce a daní (cca 1000 až 2000 Sk) tvorí nákladovosť na jedno včelstvo pri intenzívnom obhospodarovaní za rok cca 1950 až 4000 Sk.

– fixné náklady (odpisy a údržba)	50 – 400 Sk
– variabilné náklady, z toho:	
● liečenie klieštikovosti	60 – 200 Sk
● zimné kŕmenie	400 Sk
● obalový materiál	300 Sk
● kočovanie	0 – 300 Sk
● medzistienky	40 – 50 Sk
● výmena matiek	100 – 350 Sk

2.6. Kvalita medu

Žiadne celoeurópske ochranné známky v zmysle nariadení EEC 2081/92 a 2082/92 nie sú zaregistrované. Existuje národná ochranná známka pre členov SZV s názvom Slovenský med so sprísnenými kvalitatívnymi požiadavkami (HMF do 20 mg/kg, voda do 18 %) a vyhraným geografickým pôvodom z územia Slovenska.

3. Popis opatrení

A. Odborná pomoc včelárom a členom včelárskych združení

Toto opatrenie zahŕňa vzdelávacie aktivity a koordináciu, prednášky, semináre, vzdelávacie kurzy, tréningy, konzultácie, publikovanie propagačných materiálov, brožúr, vydávanie literatúry a pomoc pri organizovaní výstav, expozícií, propagácií včelárstva a včelích produktov a odborné poradenstvo. Opatrenie tiež zahŕňa prípravu scenárov a nakrúcanie inštruktážnych filmov zacielených na moderný chov včiel, chov včelích matiek, ošetrovanie včelstiev proti roztočovi varroa destructor, rozpoznanie včelích chorôb a ich liečenie ako aj diela propagujúce včelie produkty.

1. Koordinácia odbornej pomoci a poradenstva na národnej úrovni

Koordináciu, organizovanie a ostatné operatívne činnosti v súvislosti s nariadením Rady (ES) č. 797/2004 z 26. apríla 2004 bude zabezpečovať sekretariát Združenia Slovenská včela (ZSV). Príspevok v tejto podkapitole zahŕňa všeobecné náklady na správu sekretariátu a technické vybavenie kancelárie a príspevok na konzultačnú činnosť, školenia a administráciu celého programu pre členov predstavenstva a pracovníkov sekretariátu ZSV. ZSV zamestná jedného pracovníka na administratívne zabezpečenie programu.

2. Vzdelávanie lektorov včelárstva

Zahŕňa zabezpečenie výučby podľa požiadaviek prednášajúcich lektorov.

3. Vzdelávanie asistentov štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len ŠVPS SR)

Systém umožní sústavné informovanie slovenského včelára ako i dozor v oblasti zdravotnej problematiky včelárenia:

a) zhromažďovanie informácií asistentmi ŠVPS SR a ich vzájomná výmena;

b) činnosť komisie zodpovednej za vzdelávanie asistentov ŠVPS SR. Komisia formou prednášok určuje hlavné úlohy a ciele a oboznamuje s novými výsledkami a metódami aktuálnej včelozdravotnej problematiky asistentov ŠVPS SR.

4. Teoretická výučba

- a) rozšírenie odborných znalostí včelárov;
- b) ďalšou formou odborného vzdelávania včelárov je úroveň, keď včelár po absolvovaní ďalšieho odborného vzdelávania dostane vysvedčenie o ďalšom vzdelaní „Včelár“;
- c) tretím stupňom ďalšieho odborného vzdelávania včelárov je absolvovanie kurzu na získanie kvalifikácie „Včelmajster“.

5. Praktická výučba

- a) ukážky technológií obhospodarovania včelstiev s podaním výkladu;
- b) včelnice musia byť vybavené modernou progresívnou technológiou s potrebnou infraštruktúrou.

6. Ukážkové včelnice

- a) ukážky rozvoja včelárskych technológií s určitým typom úľového systému:
 - úľové systémy a technológie používané na trvalých stanovištiach včelstiev;
 - úľové systémy a technológie používané na kočovanie včelstiev.
- b) osvetová činnosť oboznamovania včelárskej verejnosti so zahraničnými typmi úľov vo svete najviac rozšírených.
- c) za prísnych kritérií vedecko-výskumnej práce prevádzkovať také pokusné včelnice, na ktorých sa budú porovnávať úžitkové vlastnosti v zahraničí už rozšírených úľových systémov s najrozšírenejšími úľovými systémami na Slovensku.

7. Školské včelnice

Na zabezpečenie vzdelávania školských včelárskych krúžkov a dosiahnutie pozitívnej zmeny vo vekovej štruktúre chovateľov včiel sa ukazujú ako vhodné zakladať školské včelnice.

8. Výstavy, súťaže, regionálne podujatia, semináre s medzinárodnou účasťou, kongresy

Z účasti najlepších včelárov, výskumných pracovníkov, učiteľov včelárstva a prednášateľov so zahraničných organizácií uskutočňovať výstavy včelárskych technických prostriedkov, pomôcok, úľových systémov a výmenu informácií. Na týchto domácich i zahraničných podujatiach reprezentovať slovenské včelárstvo vlastnou expozíciou.

9. Odborné poradenstvo

Výbudovanie celoštátnej siete odbornoporadenskej služby, ktorá zahŕňa zamestnanie jedného odborného poradcu v každom kraji SR a Bratislave. Títo odborní poradcovia sú počas celého roka k dispozícii včelárom kraja. Ich mesačný plat je potrebné riešiť v rámci financií určených na túto kapitolu NP. Ich úlohou je napomáhať začínajúcim, ale i pokročilým včelárom. Zároveň budú poverení i ďalšími úlohami v koordináčnych činnostiach, realizácii ako i v kontrole NP.

10. Regionálne stretnutia včelárov a medzinárodné prezentácie a kongresy

Regionálne stretnutia včelárov a národné výstavy (tradične Trenčín a Nitra) sú doprevádzané prezentáciou najnovších metód včelárenia a odbornými prednáškami. Príspevok pokrýva preplatenie demonštračných exponátov, prenájom výstavných a demonštračných plôch a príspevok pre prednášateľov. Príspevok na prezentáciu na medzinárodných kongresoch a výstavách (Apislavia, Apimondia a EurBee) zahŕňa kongresové a registračné poplatky, prenájom výstavných stánkov alebo pavilónov a príspevok pre prizvaných odborníkov a reklamné a prezentačné materiály o slovenskom včelárstve.

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2007/2008 až 2009/2010

11. Zabezpečenie technických pomôcok a zariadení na získavanie a spracovanie medu.

a) vybavenie na vytáčanie medu

Súčasné vybavenie prevádzok je z veľkej časti nedokonalé, produktivita práce je nízka, veľké rezervy sú v oblasti hygieny pri získavaní medu a náklady na zaobstaranie nových zariadení a pomôcok nie je možné uhradiť z výsledkov hospodárenia súčasných prevádzok. Riešením je poskytnutie príspevku na zaobstaranie pomôcok na vytáčanie medu, zaobstaranie medometov, odviečkových zariadení, číriacich nádob a čerpadiel na med a pod.

b) vybavenie na spracovanie medu

Plnenie medu do obchodného balenia je vhodnou doplnkovou činnosťou pre väčšie včelárske prevádzky. Tento spôsob umožňuje dodávať med vo väčšom sortimente a vyššej kvalite priamo spotrebiteľovi. Na podporu malých plniarní pracujúcich na vysokej hygienickej úrovni poskytnúť príspevok na obstaranie tepelnej komory (termokomory), čerpadiel na med, homogenizačnej nádoby, poloaautomatickej plničky medu a zdvíhacieho zariadenia, využívaných spoločne v organizovanom združení včelárov.

Celkové náklady na odbornú pomoc včelárom a členom včelárskych združení predstavujú 12 200 000 Sk.

B. Kontrola varroázy

Všetky včelstvá na území Slovenska je potrebné v optimálnom časovom období odborne ošetriť proti klieštikovitosti liečivami povolenými ŠVPS SR. Zároveň je potrebné vykonať odborný dozor a kontrolu asistentmi so ŠVPS SR z radov včelárov:

- a) plošné ošetrovanie včelstiev a prevencia proti varroáze,
- b) prehliadky včelstiev asistentmi so ŠVPS SR,
- c) zaobstaranie aerosólových vyvíjačov, kompresorov a iných certifikovaných technických prostriedkov na liečenie varroázy,
- d) zaobstaranie prostriedkov a prípravkov na ošetrovanie proti varroáze.

Celkové náklady na boj proti varroáze predstavujú 10 500 000 Sk.

C. Racionalizácia presunu včelstiev

Úspešne včeláriť na Slovensku a včelárením si zabezpečiť hlavný zdroj obživy sa dá len za pomoci kočovania. K tomu je potrebné včelstvá premiestniť 8-10-krát do roka. Cieľom kapitoly racionalizácie presunu včelstiev je:

1. Organizovať prísun včelstiev k nektarodajným a peľodajným rastlinám a drevinám za pomoci potrebných technických prostriedkov. Zabezpečiť signalizačnú službu kvitnutia nektarodajných rastlín a zabezpečiť kontrolu zdravotného stavu včelstiev a disciplíny včelárov na kočovných stanovištiach.

2. Zaobstaranie dopravných prostriedkov, prívesov, paliet a nkladacích zariadení na prepravu včelstiev a motorových vozidiel určených na kontrolu presunu a disciplíny kočujúcich včelárov.

Zaobstaranie motorových krovinorezov a motorových reťazových píl na úpravu kočovných stanovišť. Investície do nového inventáru všeobecne podľa individuálnych požiadaviek kočovných včelárov.

3. Zabezpečiť príspevok na úpravu príjazdových ciest ku kočovným stanovištiam.

4. Vypracovať projekty na poskytnutie podpory na zlepšenie pastevných podmienok včelstiev a vysádzanie nektarodajných stromov, kríkov a trávnych zmesí s obsahom rôzneho kvetenstva poskytujúceho dlhodobo nektár a peľ pre včelstvá.

Celkové náklady na racionalizáciu presunu včelstiev predstavujú 2 570 000 Sk.

D. Opatrenia na podporu laboratórií vykonávajúcich analýzy fyzikálno-chemických vlastností medu

V dôsledku dlhodobého používania liečiv v boji proti chorobám včiel i včelieho plodu pretrvávajú nesprávne návyky u určitej časti včelárov. Len permanentná kontrola medov umožní včas vykonať potrebné opatrenia na zvýšenie kvality medu.

Oblasti poskytovania podpory:

a) príspevok na fyzikálno-chemické rozboru medu a analýzy geografického pôvodu medu,

b) zisťovanie rezíduí farmakologicky účinných látok a pesticídov v mede,

c) analýzy medov v rámci súťaže o najlepší med a získanie ochrannej známky Slovenský med,

d) analýzu moru včelieho plodu v mede.

Analýzy sa vykonávajú na pracoviskách verejného a štátneho sektora, teda v referenčnom laboratóriu v ŠVPS SR alebo na pracoviskách verejnej vysokej školy alebo výskumného ústavu. Analýzy v súkromnom laboratóriu sa uznávajú len v prípade, že neprekročia ceny za obdobnú analýzu na pracoviskách ŠVPS SR.

Podpora sa poskytuje na úhradu maximálne štyroch analýz medov v kategóriách a), b) a c) od jedného chovateľa včiel za podporný rok. Členovia ZSSVP môžu podávať žiadosti v kategóriách a) a b) hromadne v mene viacerých včelárov, pre ktorých zabezpečili analýzu v referenčnom laboratóriu. Podpora sa poskytuje do výšky 80 % z dokladovanej a uhradenej sumy analýz. Analýzy v kategórii c) sa uhrádzajú do výšky 100 %, ak splnia všetky kvalitatívne požiadavky kladené na ochrannú známku Slovenský med. Vykonanie analýz v kategórii c) zadávajú výlučne poverení zástupcovia ZSV.

Celkové náklady na opatrenia podporujúce laboratóriá vykonávajúce analýzy fyzikálno-chemických vlastností medu predstavujú 3 650 000 Sk.

E. Opatrenia na podporu obnovy včelstiev

a) rozširovanie včelích línii odolných voči varroáze prostredníctvom združenia chovateľov včelích matiek. Kvalitný genetický materiál s vysokým stupňom varrotolerance je potrebné rozchovať a podporovať rozširovanie medzi širokou včelárskou verejnosťou. Produkciu včelích matiek zaisťujú šľachtiteľské a rozmnožovacie chovy chovateľov registrovaných v ZCHVMSKV;

b) založenie a prevádzkovanie testovacích staníc pre včelie matky. Hlavným cieľom je selekcia a zlepšovanie odolnosti proti varroáze. Selekcia bude založená na uskutočňovaní a monitorovaní testov s evidenciou dôležitých údajov.

c) podporovať a motivovať začínajúcich včelárov. Zabezpečiť základné kurzy, moderné úle a včelstvá s plemennými matkami pre začínajúcich včelárov.

Podpora sa poskytuje vo výške:

a) do 250,- Sk na predanú voľne spárenú včeliu matku,

b) do 500,- Sk na predanú inseminovanú včeliu matku,

c) do 80 % oprávnených nákladov na založenie a prevádzkovanie testovacej stanice.

Evidenciu a koordináciu predaja včelích matiek prostredníctvom šľachtiteľských a rozmnožovacích chovov administruje ZSCHVMSKV, ktoré predkladá zoznam včelárov, ktorí zabezpečili obnovu matiek a počty odpredaného biologického materiálu.

Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2007/2008 až 2009/2010

Celkové náklady na opatrenie na obnovu včelstiev v spoločnosti predstavujú 2 990 000 Sk.

F. Spolupráca so špecializovanými inštitúciami na implementáciu aplikovaného výskumu v oblasti včelárstva a včelích produktov

Pre ďalší vývoj vedy a výskumu na Slovensku v oblasti včelárstva je potrebné zachovať podporu národného včelárskeho výskumu predovšetkým:

- a) v šľachtení a ochrane genetických zdrojov autochtónnej domácej včely – *Apis mellifera carnica* – a podporou zavedenia a vedenia plemenárskej evidencie včely medonosnej,
- b) v zdravotnom stave včiel a uplatňovaním ozdravovacích metód a spôsobu ošetrovania včelstiev,
- c) v kvalitatívnej charakteristike včelích produktov,
- d) v zdravotnom účinku včelích produktov,
- e) v opelovacej činnosti včiel a jej vplyvu na zvyšovanie úrod technických plodín na výrobu obnoviteľných zdrojov energie.

Oprávnenými organizáciami na predkladanie žiadostí sú Oddelenie včelárstva pri SCPV v Nitre, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Univerzita veterinárneho lekárstva v Košiciach, Slovenská akadémia vied v Bratislave a Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne. Podpora sa poskytuje do výšky 100 % na materiálové náklady (hmotný a nehmotný majetok, spotrebný materiál, biologický materiál), údržbu, dohody o vykonanie prác, krátkodobý prenájom, cestovné a konferenčné náklady. Mzdové náklady, energie a ostatné náklady sú spoločne predkladajúcich organizácií a sa nepreplácajú z NP.

Celkové náklady na spoluprácu so špecializovanými inštitúciami na implementáciu aplikovaného výskumu v oblasti včelárstva a včelích produktov v spoločnosti predstavujú 2 580 000 Sk.

4. Plán výdavkov a financovania

Plán výdavkov	2007/2008 Sk	2008/2009 Sk	2009/2010 Sk
a) Odborná pomoc včelárom a členom včelárskych združení	12 200 000	12 200 000	12 200 000
b) Kontrola varroázy	10 500 000	10 500 000	10 500 000
c) Racionalizácia presunu včelstiev	2 570 000	2 570 000	2 570 000
d) Opatrenia na podporu laboratórií vykonávajúcich analýzy fyzikálno-chemických vlastností medu	3 650 000	3 650 000	3 650 000
e) Opatrenia na podporu obnovovania včelstiev v Spoločnosti	2 990 000	2 990 000	2 990 000
f) Spolupráca so špecializovanými inštitúciami na implementáciu aplikovaného výskumu v oblasti včelárstva a včelích produktov	2 580 000	2 580 000	2 580 000
Celková suma programu	34 490 000	34 490 000	34 490 000
Výdavky z rozpočtu MP SR	17 245 000	17 245 000	17 245 000
50 % kofinancovanie z EÚ	17 245 000	17 245 000	17 245 000

5. Súvisiace právne predpisy

Zákon č. 194/1998 Z. z. z 13. mája 1998 o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. **Zákon č. 39/2007 Z. z.** z 12. decembra 2006 o veterinárnej starostlivosti.

6. Zoznam reprezentatívnych organizácií

Koordináciu a administráciu Národného programu zabezpečuje Združenie slovenská včela (ZSV), ktoré zastrešuje nasledujúce právnické osoby pôsobiace v sektore včelárstva a výroby medu:

Slovenský zväz včelárov (SZV)

Sídlo: Svrčia 14, 842 08 Bratislava

Združenie slovenských spracovateľov včelích produktov (ZSSVP)

Promenádna 1, 932 01 Veľký Meder

Združenie chovateľov včelích matiek slovenskej kranskej včely (ZCHVMSKV)

Sídlo: Gašperikova 599, 033 01 Lipt. Hrádok

Včelárske ochrannárske kultúrne združenie Poiplia Včielka (ZV)

935 75 Ipeľský Sokolec 156

Pracovná spoločnosť nadstavkových včelárov SK (PSNV-SK)

Trenčianska cesta 30, 915 01 Nové Mesto Váhom

Občianske združenie Kálmána Sötera (ZKS)

Dolinka 211

Menované právnické osoby združené v ZSV zhromažďujú oprávnené žiadosti a sprievodné doklady svojich jednotlivých členov (fyzických osôb alebo podnikajúcich fyzických a právnických osôb) a predkladajú ich hromadne sekretariátu ZSV na ďalšie spracovanie. ZSV je otvorené prijatiu ďalších organizácií, akich prioritnou úlohou je rozvoj slovenského včelárstva. Včelári, ktorí nie sú organizovaní ~~sú neorganizovaní, príp. nie sú organizovaní~~ ani v jednej z organizácií zastrešených v ZSV, podávajú svoje žiadosti individuálne spolu s dokladom o vlastníctve včelstiev, príp. dokladom o ich aktívnom pôsobení v oblasti včelárskej osvetly alebo propagácie včelích produktov domáceho pôvodu ZSV.

7. Kontroly a hodnotenie

Kontroly príjemcov podpory

Národné výdaje na financovanie jednotlivých opatrení budú poskytnuté Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky. Orgány a zložky platobnej agentúry, ministerstva pôdohospodárstva, orgány EÚ alebo určené kontrolné orgány môžu preskúmať dodržiavanie všetkých podmienok a záväzkov, najmä oprávnenie žiadaného použitia alebo už vyplatenej podpory.

Príslušný kontrolný orgán môže vstúpiť počas doby prevádzky podniku do jeho častí, na plochy a do účtárni a nahliadnuť do všetkých dokladov alebo účtov príjemcu podpory. Príjemca podpory je zaviazaný kontrolu povoliť, byť pri nej prítomný (alebo jeho zástupca) a podať príslušné informácie a záznamy. Kontrolný orgán môže pre aktivity kontroly v každom čase príjemcu podpory požiadať o doručenie alebo zaslanie potrebných podkladov. Výsledky kontrol sú predkladané v písomnej forme. Kontroly sa budú skladať z administratívnych kontrol a kontrol na mieste.

Monitoring a hodnotenie

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky bude sledovať vývoj a účinnosť implementácie Národného programu stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva. Pri hodnotení sa bude klásť dôraz na vykonanie jednotlivých opatrení, využitie finančných zdrojov, dosiahnutý pokrok v sektore, efektívnosť kontrol a budú dané odporúčania. ■